

SLOVENIJA

Srečanje skrbnikov zatočišč netopirjev

Popoldne 3. marca 2006 je bila dvorana Parka Aktivnosti v Güssingu, pod znamenito graščino na vulkanitu, polna navdušenih bodočih skrbnikov zatočišč netopirjev.

Problematika varstva netopirjev je na Gradiščanskem podobna kot pri nas: kolonije hitro izginjajo, številčnost netopirjev se manjša, ugodno stanje za življenje netopirjev se slabša. Vzroki so najpogosteje zamreževanje cerkvenih zvonikov, poseljevanje podstrešij, izginjanje dreves z dupli, izginjanje prehranjevalnih prostorov v čedalje slabše strukturirani kulturni krajini, uporaba strupenih zaščitnih sredstev za les. Rešitve so zlasti: preprečevanje nadaljnje izgube primernih zatočišč za porodniške in prezimovalne kolonije, opazovanje trendov populacij netopirjev in usklajeno varovanje s strokovnimi institucijami, ozaveščanje prebivalstva o ekoloških zahtevah netopirjev in njihovih življenjskih navadah, motiviranje mladih s postavljanjem netopirnic in izvajanjem opazovanj. Oddelku deželne vlade za okolje se je tako uspelo dogovoriti z Oddelkom za gradnjo, da sodelujejo pri obnovah cerkvenih zvonikov, ki so najpogostejša poletna kotišča nekaterih ogroženih vrst netopirjev. Namesto gostih žičnatih mrež, ki so nameščene zaradi preprečevanja vstopa golobom, preprečujejo pa tudi vlet netopirjem, sedaj nameščajo polkna z dovolj velikimi režami, skozi katere imajo vstop in izhod le netopirji.

Varovanje netopirjev je skupna skrb, ki seže preko meja. Priložnosti so v skupnem raziskovalnem delu ter v iskanju netopirjem prijaznih razvojnih možnosti v obmejnih regijah in 3-deželnem parku Goričko-Raab-Őrség. Na srečanju smo predstavili tudi izkušnje iz naše in madžarske strani. Slovenske razmere sta orisala Stanka Dešnik (Krajinski park Goričko) ter Primož Presetnik (Center za kartografijo favne in flore).

Več o srečanju je na: http://www.park-goricko.org/sl/informacije.asp?id_informacija=2344&id_jezik=0&id_tip1=1&id_tip2=9&id_tip3=2.

Stanka Dešnik, Krajinski park Goričko (stanka@siol.net)

Predavanje o antropogenih vplivih na obrečne fitocenozе v Posočju

Boško Čušin, raziskovalec na Regijski enoti Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU, je predstavil trenutno stanje biocenoz v obrečnem prostoru Soče med Bovcem in Tolminom, torej v enemu od predlaganih območij Nature 2000 v Sloveniji. Predvsem je bilo govora o tem, kako raba naravnih virov vpliva na spremembe v rastlinskih združbah. Poudaril je, da pri območjih Natura 2000 ne gre za zaščitena, temveč ohranitvena območja, večina pa se jih lahko ohrani le z aktivnim sodelovanjem lokalnega prebivalstva. Ker je bilo predavanje namenjeno laični javnosti, je predavatelj razložil osnovne pojme iz ekologije. Izpostavil je sodobne poglede varstva narave, da redke vrste lahko obvarujemo le, če ohranimo njihove življenjske prostore (habitata). V diskusiji smo polemizirali predvsem o negativnem razmerju med količino proda, ki ga reka naplavi, in količino proda, ki se ga odvzame iz struge za potrebe gradbeništva.

Predavanje, ki je potekalo 23. 2. 2006 v prostorih Občine Tolmin, sta v okviru dneva mokrišč organizirala Gobarsko društvo Tolmin in Turistična zveza Gornjega Posočja.

Posnetek pogovora predavatelja za lokalno radijsko postajo je na <http://193.95.206.178/posnetki/arhiv/2006-03-02%20vpliv%20cloveka%20na%20reke%20v%20Posocju.mp3>.

Boško Čušin, Regijska enota ZRC SAZU Tolmin, cusin@zrc-sazu.si

Delavnica o udeležbi pri načrtovanju v Natura 2000 območjih

Gozdarski inštitut Slovenije je 7. marca 2006 organiziral 2. delavnico v sklopu projekta AlpNaTour (Interreg). Tema delavnice je bila "Udeležba pri načrtovanju ohranjanja in trajnostnega razvoja v območjih Natura 2000". Na delavnici so predstavili koncept Krajinskega upravljalkega načrta za območje Natura 2000 vključno s programom razvoja podeželja. Sledilo je delo v skupinah.

Informacije: Barbara Polanšek, Gozdarski inštitut Slovenije (barbara.polansek@gozdis.si)

Upravljanje Nature 2000 v Trnovskem gozdu

V Idriji je bilo 7. marca posvetovanje Upravljanje območja Natura 2000 – Trnovski gozd. Predstavljeni so bili gospodarjenje z trnovskim gozdovi, Natura 2000 in kaj pomeni v tem prostoru (ZRSVN), koncept Nature 2000 in njene finančne posledice (MOP), upravljanje skozi LIFE projekt (ZGS), upravljalni instrumenti in finančne možnosti (MKGP).

V polno zasedeni dvorani se je nato razvila razprava. Med predlogi je posebej zanimiv ta, da bi predlagali ustanovitev regijskega parka Trnovski gozd. Pokazalo se je tudi, da udeleženci vidijo Naturo 2000 kot povezovalni instrument, ki lahko olajša pogovor o skupnih vrednotah tega območja.

Organizatorji so bili Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za okolje in prostor ter Zavod za gozdove Slovenije.

Mladen Berginc (mladen.berginc@gov.si)

Goričko – conacija enega od ključnih območij za dolgoročno ohranitev temnega mravljiščarja v Sloveniji

Center za kartografijo favne in flore izvaja Phare projekt "Conacija izbranih Natura 2000 območij". Del aktivnosti je namenjen tudi podrobni preučitvi razširjenosti kvalifikacijskih vrst metuljev na območju Goriškega in opredelitvi najpomembnejših ohranitvenih območij zanje. Goričko je namreč opredeljeno kot posebno varstveno Natura 2000 območje za kar 7 vrst metuljev, kar je največ za eno samo območje v Sloveniji.

V prvi fazi dela od konca julija minulega leta je bilo mogoče podrobno kartirati ustrezne habitate poleti aktivnih vrst, kot so strašnič in temni mravljiščar, močvirski cekinček ter črtasti medvedek, kartiranje habitatov bakrenega senošetnika ter travniškega in gozdnega postavneža pa bo izvedeno v letošnji pomladi in zgodnjem poletju.

Za življenje in razmnoževanje obeh zavarovanih vrst mravljiščarjev so primerni travniki z zdravilno strašnico in s primerno gostoto mravljišč gostiteljskih mravelj iz rodu *Myrmica*, v katerih parazitirajo njihove gosenice. Na podlagi rezultatov kartiranja habitatnih tipov smo vnaprej določili za vrsti potencialno primerne travnike in jih že preko 3000 na terenu tudi pregledali. Pri tem smo preverjali današnje stanje habitatnih tipov in prisotnost ne samo kvalifikacijskih vrst metuljev, temveč tudi ostalih dnevnikov, ki žive v istih habitatnih tipih. Terensko delo je pokazalo, da se je stanje habitatnih tipov na Goriškem od leta 2000, ko je bilo kartiranje opravljeno, že opazno spremenilo, a ocenjujemo, da je ta regija Slovenije vseeno ostala osrednje območje razširjenosti temnega mravljiščarja pri nas.

Franc Rebeušek, CKFF (franc.rebeusek@ckff.si)

Sodelovanje zlasti s kmeti in lastniki zemljišč

V okviru PHARE projekta »Ekološko-turistična obogatitev ribnika Vrbje« prijaviteljica Razvojna agencija Savinja, skupaj s partnerji, aktivno sodeluje z lokalnimi prebivalci Občine Žalec, predvsem s kmeti in lastniki zemljišč na varovanem območju ribnika v Vrbju. Skupaj z njimi pripravljamo predlog varovalnega režima za kasnejše sprejetje zavarovanja ribnika Vrbje pri Žalcu z zaledjem, kot enega izmed ključnih končnih rezultatov projekta.

V mesecu aprilu pripravljamo brezplačno usposabljanje za lokalne turistične vodnike, za vodenje po območju ribnika Vrbje in bližnji okolici. Veseli nas, da tovrstno usposabljanje lokalne prebivalce zelo zanima.

Alenka Doler, RA Savinja (ra.savinja@zalec.si, www.ribnik-vrbje.si)

Dogovor o informacijskem sistemu Natura 2000

Zavod RS za varstvo narave, ki je nosilec LIFE projekta "NATURA 2000 v Sloveniji – upravljalni modeli in informacijski sistem", je na Agencijo RS za okolje dal pobudo za sklenitev dogovora o sodelovanju pri izgradnji in obratovanju informacijskega sistema NATURA 2000, ki je ena izmed akcij v prej omenjenem projektu. Pobuda je

bila s strani ARSO dobro sprejeta in tako je 28.02.2006 na Zavodu prišlo do uradnega podpisa dogovora. Več o tem na: http://www.zrsvn.si/life/sl/informacija.asp?id_meta_type=45.

Informacije: Mirjam Galičič (mirjam.galicic@zrsvn.si) in Sonja Likar (Sonja.Likar@zrsvn.si)

EVROPSKA UNIJA

Priprave na LIFE+

Evropska komisija se pripravlja na program LIFE+, ki ga bodo uvedli za obdobje 2007-2013. Evropski svet za okolje je 2. decembra dosegel delno politično soglasje. Svet se je strinjal z osnovnimi načeli, ki jih je predlagala Komisija, vendar pa je dal večjo težo naravi in biodiverziteti. O sredstvih ni razpravljal, ker je to odvisno od razprav o finančnih perspektivah Unije.

LIFE+ bo osredotočen na tri sestavine, prva med njimi je »Life+ narava in biodiverzitet«, ki bo zlasti podpiral razvoj omrežja Natura 2000. Del programa bo namenjen tudi okoljski politiki ter informiranju in komuniciranju.

Najpomembnejša sprememba glede na dosednji LIFE program je decentralizacija. Približno 80 odstotkov sredstev bodo namreč razdelili državam članicam, ki bodo projekte financirale z državnimi programi. Sredstva bodo razdelili glede na število in gostoto prebivalcev, število območij, pomembnih za Skupnost (SCI) in relativni delež teh območij glede na EU. Vse te dejavnike bodo ponderirali, da bi zagotovili pravično razdelitev sredstev, uporabili bodo tudi več korektivnih ukrepov.

Države bodo sredstva razdelile glede na državne letne programe, ki jih bodo pripravile ob posvetovanju z Evropsko komisijo. Programski obdobji bosta dve: 2007-2010 in 2011-2013.

Nov razpis za biotsko raznovrstnost

Objavljen je razpis za oddajo prijav v okviru Finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma v Republiki Sloveniji. Eno od področij je tudi varstvo, izboljšanje in obnova biotske raznovrstnosti (v sklopu Trajnostni razvoj).

Na razpis se lahko prijavijo vsi organi javnega ali zasebnega sektorja in nevladne organizacije (NVO), ki so ustanovljene kot pravne osebe v Republiki Sloveniji in delujejo v javnem interesu – npr. nacionalni in lokalni organi oblasti, izobraževalne/raziskovalne institucije, okoljevarstveni organi, prostovoljne in družbene organizacije ter javno-zasebna partnerstva. Rok za oddajo prijav je 5. maj 2006. Najmanjši znesek zaprosene donacije je 250.000€.

Razpis je na: <http://www.svez.gov.si/index.php?id=1660>

BRANJE

Celostno upravljanje območij Natura 2000

V knjigi Celostno upravljanje območij Natura 2000 (*Integrated management of Natura 2000 sites*) so zbrana priporočila ter primeri načrtov upravljanja, izdelanih v sklopu projektov LIFE. Med njimi sta tudi projekta Kozjanskega parka za Vetrnik in Oslico ter Primorske univerze-ZRS za bodoči Kraški park.

Publikacija ima 48 strani, pdf verzija vam je na voljo na: http://europa.eu.int/comm/environment/life/infoproducts/managingnatura_highres.pdf.

Priporočamo jo vsem, ki pripravljate načrte upravljanja za Natura 2000 območja.

Novice o LIFE (LIFENews)

Izšla je nova številka biltena LifeNews, ki ga izdaja Evropska komisija. Predstavljajo razvoj programa LIFE+ in več projektov.

http://europa.eu.int/comm/environment/life/news/lifeflash/lifenews02_06.htm

Nova spletna stran Phare projekta za ribnik Vrbje

PHARE projekt »Ekološko-turistična obogatitev ribnika Vrbje« je predstavljen na novi spletni strani www.ribnik-vrbje.si.

Prenovljena spletna stran Društva krajinskih arhitektov Slovenije

Društvo je prenovilo svoje spletne strani. Na <http://www.dkas.si/> boste našli zanimive novice, več zbornikov v pdf obliki, forum in drugo.

NAPOVEDNIK

20.-21. marec: delavnica Sprejemljivost v uveljavljanju Nature 2000 (*Akzeptanz in der Natura 2000-Umsetzung*) v Leipzigu. Organizira: Deutscher Verband für Landschaftspflege (DVL), informacije: unseld@lv.de, <http://www.natura2000-dvl.de/content06/PDF/PM06-Akzeptanzworkshop.pdf>

21.-22. marec: Raba zemljišč v območjih Nature 2000 (*Landnutzung in Natura 2000-Gebieten – Neue Konfliktfelder oder neue Kooperationsmöglichkeiten?*) v Herrschingul Ammerseeju. Organizira: Bayrische Akademie für Naturschutz und Landschaftspflege (ANL), informacije: anmeldung@anl.bayern.de

22. marec, ob svetovnem dnevu voda: zaključek natečaja in slovesna razglasitev zmagovalca Ponirkovega likovnega natečaja, ki je bil namenjen našim najmlajšim. Morebitne pridobljene ideje bomo vgradili v prostorske načrte končne ureditve »Ponirkovega EKO-izobraževalnega parka«. Istega dne bo 2.javna konferenca in razgrnitev načrta razvoja območja. Kontaktna oseba: Alenka Doler, RA Savinja, (ra.savinja@zalec.si, www.ribnik-vrbje.si)

4. – 6. april: usposabljanje Sodelovanje deležnikov (*Good practice in stakeholder participation*), Kent, Velika Britanija. Organizira: Dialogue matters, informacije: www.dialoguematters.co.uk/docs/applicationform.doc

19.-21. april: konferenca o obnovi in upravljanju mokrišč (*Wetland restoration and management conference*), Svendborg, Danska. Informacije na: www.wetlands.fyns-amt.dk.

1.-5. maj: usposabljanje o komuniciranju v gozdarstvu in upravljanju zelenih površin (*Communicating on forestry & green-space management*), Kopenhagen, Danska. Informacije: cecil@woodscape-consult.com.

22.-23. maj: konferenca LIFE projekta Obnova jezera Fure, Kopenhagen, Danska, informacije: www.furesoeprojekt.dk.

22.-26. avgust: prvi evropski kongres ohranitvene biologije (*European Congress of Conservation Biology*), Eger, Madžarska.

25.-27. oktober: Mednarodna konferenca o upravljanju obalnih rekreacijskih virov (*2nd International Conference on the Management of Coastal Recreational Resources*), Gozo, Malta. Informacije: <http://mccr2.icod.org.mt/>

* * *

Če želite zanimivosti o vašem delu v zvezi z Naturo 2000 sporočiti tudi drugim, nam jih pošljite in objavili jih bomo. Prispevke naslovite urednici e-biltena (breda.ogorelec@gov.si). Če biltena ne želite prejemati, pišite na isti naslov.

Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska cesta 48, 1000, Ljubljana. Telefon: (01) 478 7400, telefaks: (01) 478 309 4593, spletna stran: www.natura2000.gov.si, neposredna povezava na arhiv eNature: <http://www.natura2000.gov.si/publikacije.htm>.